

Dietetyka

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Biologii Medycznej (NZI), ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa Klinika Położnictwa, Perinatologii i Ginekologii (NZZP), ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka Prof. dr hab. n. med. Piotr Węgrzyn
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. i n. o zdr. Agnieszka Bzikowska-Jura
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr hab. n. med. i n. o zdr. Agnieszka Bzikowska-Jura abzikowska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura (NZI), mgr Adriana Szulińska (NZI), dr Katarzyna Luterek (NZZP)

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, 4 semestr	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	30	1,2	
seminarium (S)	10	0,4	
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studenta z zasadami racjonalnego żywienia oraz klasyfikacją diet i ich zastosowaniem.
C2	Zapoznanie studenta z zasadami żywienia w chorobach ginekologicznych oraz ciąży fizjologicznej i okresie laktacji.
C3	Zapoznanie studenta z zasadami prawidłowego postępowania żywieniowego w wybranych patologich ciąży.
C4	Zapoznanie studenta z zasadami oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia oraz żywienia niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym.
C5	Zapoznanie studenta z podstawami żywienia do- i pozajelitowego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
CW19	Zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego.
CW20	Zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt.

CW21	Zasady leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii.
CW22	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

CU31	Oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia.
CU32	Stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii.
CU33	Planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią.
CU34	Dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Zna źródła składników pokarmowych. Zna nazewnictwo diet szpitalnych oraz produkty wskazane i przeciwwskazane w różnych jednostkach chorobowych.
W2	Rozumie problemy żywieniowe pacjentki w okresie ciąży i laktacji, a także niemowląt.
W3	Zna zasady żywienia kobiet w ciąży powikłanej wybranymi chorobami.
W4	Zna zasady żywienia i suplementacji diety kobiet w ciąży, okresie laktacji, niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym.

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	Określa rodzaj produktów, potraw i technik kulinarnych dozwolonych i przeciwwskazanych w różnych jednostkach chorobowych w czasie ciąży, laktacji i w diecie niemowląt.

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
K7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady		
Wykład 1 -3	Metody oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia osób dorosłych. Planowanie żywienia dla osób dorosłych, pojęcie podstawowej i całkowitej przemiany materii, ocena wydatku energetycznego, zasady racjonalnego żywienia osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w różnym wieku. Fizjologia kobiet. <i>mgr Adriana Szulińska</i>	CW19, W1, CU31, K5, K7
Wykład 4 i 5	Dieta i inne elementy stylu życia a płodność kobiet. Rola diety w profilaktyce i leczeniu chorób związanych z zaburzeniami płodności (endometrioza, zespół policystycznych jajników). <i>dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura</i>	CW19, CW20, CW21, W1, CU32, K5
Wykład 6	Znaczenie prawidłowego sposobu żywienia i stanu odżywienia w wybranych chorobach onkologicznych kobiet. <i>Dr Katarzyna Luterek</i>	CW19, CW20, CW21, CU32, CU34, W1, U1, K1, K5
Wykład 7 i 8	Zasady żywienia kobiet w ciąży fizjologicznej: zapotrzebowanie na składniki pokarmowe, rola i źródła pokarmowe składników ważnych dla przebiegu ciąży i rozwoju płodu, zasady suplementacji diety kobiet ciężarnych. Postępowanie dietetyczne w dolegliwościach typowych dla okresu ciąży (awersja, nienasycenie, nudności, wymioty, zgaga, zaparcia). <i>dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura</i>	CW19, CW20, CW21, CU32, CU33, U1, W1, W2, W3, W4, K1, K5
Wykład 9	Zasady żywienia kobiet ciężarnych z zaburzeniami odżywiania/ zaburzeniami stanu odżywienia (niedobór masy ciała, pregoreksja, otyłość). <i>dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura</i>	CW19, CW20, CW21, CU32, CU33, CU34, W1, W2, W3, W4, K1, K5
Wykład 10 i 11	Zasady żywienia ciężarnej z niedokrwistością: postępowanie dietetyczne i suplementacja w niedokrwistości w czasie ciąży. Wewnątrztrętrowa cholestazą ciężarnych – charakterystyka jednostki chorobowej i rekomendacje w zakresie żywienia. <i>dr Katarzyna Luterek</i>	CW19, CW20, CW21, CU32, CU33, W1, W2, W3, W4, K1, K5
Wykład 12	Zasady żywienia kobiety ciężarnej z cukrzycą (GDM i PGDM). <i>mgr Adriana Szulińska</i>	CW19, CW20, CW21, CU32, CU33, W1, W2, W3, K1, K5
Wykład 13	Zasady żywienia kobiet ciężarnych na dietach roślinnych. Rekomendacje związane z suplementacją diety. <i>dr Katarzyna Luterek</i>	CW19, CW20, CW21, CW22, CU34
Wykład 15	Żywnienie niemowląt zdrowych oraz dzieci w wieku poniemowlęcym: zasady żywienia niemowląt zdrowych, aktualny schemat żywienia niemowląt, zasady żywienia dzieci w wieku poniemowlęcym.	CW19, CW20, CW21, CW22, CU34

	<i>dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura</i>	
Seminaria		
Seminarium 1	Wartość energetyczna diety, charakterystyka makro- i mikroskładników odżywczych i ich znaczenie w żywieniu osób dorosłych. Źródła składników pokarmowych, normy żywienia dla populacji Polski. <i>mgr Adriana Szulińska</i>	CW19, W1
Seminarium 2	Suplementy diety dla kobiet ciężarnych i karmiących piersią – analiza rynku. <i>dr Katarzyna Luterek</i>	CW20, CU31, CU32, CU33, W1
Seminarium 3	Zasady żywienia kobiet w okresie poporodowym i w czasie laktacji. Czy dieta lekkostrawna jest konieczna? <i>dr hab. Agnieszka Bzikowska-Jura</i>	CU31, CU32, CU33, W1, U1, K1, K5, K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Ciborowska H., Ciborowski A.: Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka. PZWL 2021
2. Gawęcki J. (red.): Żywienie człowieka t.1-3. PWN, 2022
3. Jarosz M., Rychlik E., Stoś K., Charzewska J. (red): Normy żywienia dla populacji polskiej i ich zastosowanie; dostęp on-line: https://www.pzh.gov.pl/wp-content/uploads/2020/12/Normy_zywienia_2020web-1.pdf
4. Kunachowicz H., Nadolna I., Przygoda B., Iwanow K.: Tabele składu i wartości odżywczej żywności. PZWL, Warszawa 2017
5. Szajewska H. (red.): Żywienie i leczenie żywieniowe dzieci i młodzieży. MP. Kraków 2017
6. Szostak-Węgierek D. (red.): Żywienie w czasie ciąży i karmienia piersią. PZWL 2021
7. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników dotyczące suplementacji u kobiet ciężarnych. Ginekologia i Perinatologia Praktyczna 2020. Via Medica.

Uzupelniająca

1. Czasopismo Standardy Medyczne/Pediatra

- Stanowisko Grupy Ekspertów w sprawie zaleceń żywieniowych dla kobiet w okresie laktacji – aktualizacja. Dostęp on-line: <https://www.standardy.pl/artykuly/id/1951>
- Zasady żywienia zdrowych niemowląt. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci. Dostęp on-line: https://ptghizd.pl/cm/uploads/2021/04/smp_01_2021_zasady_zywienia_zdrowych_niemowlat.pdf

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
<i>Np. A.W1, A.U1, K1</i>	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
	Przedmiot kończy się zaliczeniem, które odbywa się w formie zdalnej. Kryteria oceniania są następujące: 60 – 71,9% - dostateczny (3,0) 72 – 78,9% - dość dobry (3,5) 79 – 85,9% - dobry (4,0)	60%

86 – 92,9% - ponad dobry (4,5)

93 – 100% - bardzo dobry (5,0)

Zasady ogólne:

1. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia końcowego jest obecność na wszystkich zajęciach seminaryjnych.
2. Każda nieobecność musi zostać usprawiedliwiona (do 2 tygodni od dnia zajęć, na których student/studentka był/-a nieobecny/-a).
3. Preferowaną formę odrobienia zajęć należy ustalić z prowadzącym zajęcia.
5. Nieobecność na powyżej 50% zajęć skutkuje niezaliczeniem przedmiotu.
6. Zgodnie z regulaminem możliwe są 3 podejścia do zaliczenia: pierwszy termin, zaliczenie poprawkowe i zaliczenie komisyjne.
7. Kontakt w dodatkowych sprawach studenckich i organizacyjnych: sekretariat nzi@wum.edu.pl, tel. 022-116-92-50, ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, pokój 308.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia odbywają się według planu zamieszczonego na stronie internetowej Zakładu Biologii Medycznej:
<https://biologiamedyczna.wum.edu.pl>

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich